

DAODEJING

LAO ZI

tõlkinud Linnart Mäll

rmt: Loomingu Raamatukogu 27 (1127), 1979

VÄE RAAMAT

LXVI

suured jõed ja mered
saavad ojakeste kuningaiks
nemad asuvad allpool
sellest saavad ojakeste kuningaiks

sellepärast
tahad olla rahva peal
südames end madalda
tahad olla rahva ees
südames end taganda

sellepärast õnnis
asub peal
rahval pole raske
asub ees
rahval pole paha

sellepärast
rõõm on temast taeva all
mitte tülgestus
tema kunagi ei võistle
nõnda taeva all ka keegi
temaga ei võistle

LXVII

taeva all kõik arvavad
minu kulg küll suur
siiski paistab kõlbmatu
tema on ju suur
sellest paistab kõlbmatu
kui ta paistaks kõlbav
oleks hoopis väike

minul on kolm aaret
neid ma hoian valvan
ütlen ühest
armastus
ütlen teisest
hoolikus
ütlen kolmandast
sõendamatus kippuda taeva all ette

armastan
saangi olla vapper
olen hoolikas
saangi olla helde
ei sõenda kippuda taeva all ette
saangi tõusta vanemaks

kes on vapper armastuseta
kes on helde hoolikuseta
kes asub ette taga olemata
see saab surma kindlasti

armastaja
võidab võitluses
ei tagane kaitstes
taevas kohe appi tuleb
armastades teda kaitseb

LXVIII

hea pealik poe sõjakas
hea sõdur pole vihane
hea võitja pole tormakas
hea inimeste suunaja
end madaldab

sellest ütlen
see on vägi mis ei võistle
sellest ütlen
see on jõud mis inimesi suunab
sellest ütlen
taevasarnane
vanast ajast ülim

LXIX

sõjameestel tavaks öelda
ma ei söanda olla peremees
parem olen külaline
tolligi ei söanda peale tungida
parem terve jala taganen

sellest ütlen
liigu liikumata
raba käeta
roogi vaenuta
ole relvis relvadeta

vastast põlastada
suurim hukatus
vastast põlastada
kerge aardeid kaotada

sest
vastasmalevad kui kohtuvad
võidab ikka kaastundlik

LXX

minu sõnu väga kerge mõista
väga kerge teostada
taeva all ei ole suutjat mõista
suutjat teostada
sõnadel on isand
tegudel on esivanem
tedagi ei mõisteta
nõnda mind ei mõisteta

vähesed mind mõistavad
neile olen kallid

sellepärast õndsad
seljas jäme rõivas
südames ent kalliskivi

LXXI

mõistad mõistetamatut
oled terve
ei mõista mõistetavat
oled haige
oled haige haigusest
pole haige

õnnis pole haige
ta on haige haigusest
nõnda pole haige

LXXII

rahvas kui ei karda võimu
suur on võim

ära rüveta rahva eluaset
ära põlga tema eluviisi
kelles pole põlgust

seda ka ei põlata

sellepärast õnnis
ennast mõistab
kuid ei näita
ennast armastab
kuid ei ülenda

sest ta
hülgas tolle
võttis selle

LXXIII

raevukas julge sureb
raevuta julge elab
julged mõlemad
kasu ühel
kahju teisel

taevas kui näib tülgastav
kes küll mõistab selle põhjust
veelgi raskem õndsat mõista

tavakulg ei võistle
ometi võidab hõlpsalt
ei räägi
ometi vastab hästi
ei kutsu
hoopis ise saabub
mõlgutab
ometi korraldab hästi

taevavõrk nii lai nii lai
hõre küll kuid tõkestab

LXXIV

rahvas surma kui ei pelga
milleks surmakaristus
kui ta aga surma pelgaks
käituks tavapäratult
kas siis peaksin rahva tapma
kes küll söandaks

püsivalt ju tapab
ülemsurmaja
asendaja ära looda
ülemsurmajat
selle kohta öeldud on
tõrjud välja suure meistri
tõrjud välja suure meistri
hästi kui ei haava oma kätt

LXXV

rahvas nälgib
andamid on liiga kõrged
sellepärast nälgib
rahvast raske valitseda
liiga palju toimite
sellepärast raske
rahvas surma kergelt võtab
liiga aplat elate
sellepärast kergelt võtab

ära toimi elusse
ole targem väärtuslikuks peetuist